

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. M. 2015-07-01 SKUNDO**

2015 m. rugsėjo 7 d. Nr. S-161 (7-153/2015)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršelienės
Lauros Milašiūtės – pranešėja
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės
J. D.

sekretoriaujant
dalyvaujant

mokesčių mokėtojui
ir jo atstovui advokatui

M. M.
A. V.

Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovui nedalyvaujant

2015 m. rugpjūčio 11 d. posėdyje išnagrinėjusi M. M. (toliau – Pareiškėjas) 2015 m. liepos 1 d. skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2015 m. birželio 15 d. sprendimo Nr. 68-108, n u s t a t ė:

Inspekcija 2015-06-15 sprendimu Nr. 68-108 patvirtino Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Vilniaus AVMI) 2015-03-16 sprendimo Nr. (4.65)-FR0682-155 dėl 2014-11-14 patikrinimo akto Nr. (4.65)-FR0680-750 tvirtinimo nurodymus Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 18 579 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 6 225 Eur GPM delspinigius, 1 858 Eur GPM baudą (10 proc.) ir grąžinti Pareiškėjui 88 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokas (toliau – PSDĮ).

Inspekcija nurodo, jog mokestinis ginčas byloje vyksta dėl to, ar Vilniaus AVMI pagrįstai konstatavo, kad Pareiškėjas gavo pajamų natūra, dėl 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 69 straipsnio nuostatų taikymo bei dėl to, ar Vilniaus AVMI pagrįstai Pareiškėjo nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidoms nepriskyrė 219 264 Lt sumos.

Dėl MAĮ 69 straipsnio nuostatų taikymo

Nurodoma, jog byloje nustatyta, kad Pareiškėjo tėvai K. M. ir D. M. iš UAB „V1“ 2010-01-20 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartimi Nr. 672 už 7 000 Lt įsigijo 30,23 kv. m ploto komercines patalpas, esančias adresu: (*duomenys neskelbtini*). K. M. ir D. M. 2010-04-14 nekilnojamojo turto dovanojimo sutartimi Nr. 4204 perleido šį nekilnojamąjį turtą

Pareiškėjui. Pagal 2010-01-29 preliminarią turto vertės nustatymo pažymą Nr. 10–010 komercinių patalpų rinkos vertė yra 160 000 Lt, dovanojimo sutartyje nurodyta, kad šalys dovanojamą turtą įvertina 160 000 Lt. Pareiškėjas 2010-04-30 pirkimo–pardavimo sutartimi už 174 000 Lt šias komercines patalpas pardavė UAB „M1“.

Patikrinimo metu pagal banko sąskaitų išrašus nustatyta, kad 2010-05-13 UAB „M1“ bankiniu pavedimu Pareiškėjui pervedė 130 500 Lt į banko sąskaitą ir 43 500 Lt sumokėjo grynaisiais pinigais.

Pareiškėjas gautas pajamas deklaravo 2010 m. metinėje pajamų deklaracijoje, nurodydamas 160 000 Lt šio turto įsigijimo kainą ir 174 000 Lt pardavimo kainą.

A. G., atstovavęs UAB „V1“ pasirašant 2010-01-20 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 672, 2014-04-24 pateiktame paaiškinime nurodė, kad jokie ryšiai su D. M. ir K. M. nesieja, nekilnojamasis turtas buvo parduotas už palyginti nedidelę kainą, kaip nelikvidus, nes patalpose buvo sumontuoti du dujiniai šildymo katilai, todėl nebuvo leista jose vykdyti jokios veiklos, išskyrus sandėliavimą, be to, patalpos buvo drėgnos. Parduodamos patalpos buvo įkeistos AB *Nordea Bank* Lietuvos skyriui, kuriam pritarus, patalpos buvo parduotos už 7 000 Lt. A. G. paaiškinime nurodė, kad nekilnojamojo turto vertinimas atliktas nebuvo. Už parduotą turtą buvo atsiskaityta, pervedant pinigus į AB *Nordea Bank* Lietuvos skyriaus nurodytą banko sąskaitą.

Pareiškėjo mama D. M. 2014-05-12 pateiktame paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad įsigijimo, perleidimo, atsiskaitymo, vertinimo aplinkybės dėl 2010-01-20 komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), jai nėra žinomos. D. M. sutuoktinio prašymu tik pasirašė pirkimo–pardavimo dokumentus. Komercinėmis patalpomis nebuvo naudojamosi. Nekilnojamasis turtas buvo padovanotas sūnui. Sprendimą dėl dovanojimo priėmė sutuoktinis.

Pareiškėjo tėvas K. M. 2014-05-12 pateiktame paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad nekilnojamąjį turtą įsigijo, nes buvo labai gera siūloma parduodamo turto kaina, įsigijimo metu apie turto panaudojimą negalvojo. Už patalpas sumokėjo 7 000 Lt. Prieš įsigyjant komercines patalpas, jų turto vertinimas užsakytas nebuvo. Įsigytose komercinėse patalpose nebuvo atlikti remonto darbai. Nurodė, kad iki dovanojimo sandorio sudarymo, buvo ieškota tinkamiausio varianto šiam turtui panaudoti pagal tuo metu buvusią ekonominę situaciją, t. y. internete ieškota potencialių turto nuomininkų ar pirkėjų. Taip pat buvo analizuota rinka ir svarstyta apie galimybes pačiam pradėti veiklą. Tačiau komercinės veiklos šiose patalpose K. M. nevykdė. K. M., tik įsigijus nekilnojamąjį turtą, buvo nuspręsta šį turtą padovanoti sūnui. Turto dovanojimo priešasčių K. M. įvardinti negalėjo, tiesiog taip buvo nuspręsta. Apie tai, ką sūnus ketino daryti su dovanotu turtu, K. M. nesidomėjo. Nurodė, kad padovanoto nekilnojamojo turto vertė nustatyta pagal vertinimo ataskaitą. Kas užsakė vertinimą, K. M. negalėjo atsakyti. Vertinimo dokumentai pateikti notarui. Vertinimas buvo užsakytas tuo tikslu, kad būtų žinoma dovanojamo turto vertė. Turto vertinimo ataskaitoje nustatyta vertė atitiko dovanojimo sutartyje nurodytą turto vertę. K. M. nėra žinoma, ar sūnus atliko kokius nors veiksmus su turtu iki dovanojimo. 2010-04-30 nekilnojamojo turto pardavimo sandoryje, kai Pareiškėjas pardavė komercines patalpas, K. M. nedalyvavo, turto pirkėją surado sūnus. K. M. nėra žinoma, kas buvo pirkėjai ir kaip buvo panaudotos piniginės lėšos pardavus komercines patalpas.

Pareiškėjas 2014-05-14 pateiktame paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad komercines patalpas, adresu: (*duomenys neskelbtini*), padovanoti tėvai nusprendė praėjus maždaug mėnesiui ar dviem nuo jų įsigijimo. Iki dovanojimo sandorio apie tai, ką jis su šiuo turtu darys, nesvarstė. Apie galimybę jį nuomoti ar parduoti pradėjo svarstyti tik gavęs šį turtą. Nurodė, kad nekilnojamojo turto vertė buvo nustatyta, remiantis 2010-01-29 preliminaria turto vertės nustatymo pažyma Nr. 10–010, užsakyta siekiant sužinoti dovanojamo turto rinkos vertę dovanojimo metu. Kas, kada ir kieno užsakymu atliko vertinimą, Pareiškėjas neprisiminė. Turto vertinimo pažyma pateikta notarui, tvirtinusiame dovanojimo sutartį, nekilnojamojo turto vertinimo pažymos kopija nėra išsaugota. Nurodė, kad tėvai patalpų neremontavo. Iki ir po dovanojimo sandorio sudarymo Pareiškėjas nesinaudojo šiomis patalpomis. Pirkėjas buvo

surastas maždaug prieš kelias dienas iki notarinio pirkimo–pardavimo sandorio sudarymo. Viešai apie turto pardavimą nebuvo skelbta. Pirkėjas buvo surastas per bendrus pažįstamus. Kas konkrečiai nurodė pirkėjus, Pareiškėjas atsakyti negalėjo. Pareiškėjas paaiškinime nurodė, kad už turtą buvo sumokėta tiek, kiek nurodyta sutartyje, t. y. 174 000 Lt. Atsiskaityta buvo pagal atsiskaitymo sąlygas, nurodytas pirkimo–pardavimo sutartyje, grynaisiais pinigais ir bankiniu pavedimu. Kaip tiksliai buvo panaudotos piniginės lėšos, Pareiškėjas neprisiminė.

Nurodoma, jog iš bylos medžiagos matyti, kad Vilniaus miesto 6-asis notarų biuras pateikė 2010-01-29 preliminarią turto vertės nustatymo pažymą Nr. 10–010, pagal kurią preliminari vertinamo nekilnojamojo turto rinkos vertė vertinimo dieną (2010-01-29) sudarė 160 000 Lt. Pažymoje nurodyta, kad patalpos pirmame aukšte ir rūsyje eksploatuotinos, po remonto, geros būklės.

Pagal AB DnB NORD banko pateiktą turto vertinimo aktą Nr. K18.3–28/173 nustatyta, kad pastatas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*), kuriame yra vertinamos komercinės patalpos, rekonstruotas 2002–2004 metais. Komercinės patalpos yra rūsyje. Komercinės patalpos neįrengtos: sienos tinkuotos, grindys – betono, lubos be apdailos. Komercinėse patalpose sumontuoti namo vandens ir dujų apskaitos prietaisai bei centrinio šildymo dujų katilai.

Inspekcija, pagal AB DnB NORD banko pateiktą UAB „M1“ paraiškos kreditui gauti kopiją nustatė, kad 2010-04-07 UAB „M1“ pateikė paraišką 130 000 Lt kreditui gauti, norint įsigyti komercinės patalpas, esančias adresu: (*duomenys neskelbtini*), t. y. UAB „M1“ jau žinojo būsimą komercinių patalpų kainą, nors tuo metu nekilnojamojo turto savininkai dar buvo K. M. ir D. M., kas, Inspekcijos teigimu, įrodo, kad tikrasis šio turto pirkėjas buvo Pareiškėjas.

Centrinis mokesčių administratorius, įvertinęs patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, kad nuo komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimo 2010-01-20 iki šio turto pardavimo 2010-04-30 nepraėjo 3 metai; nuo komercinių patalpų dovanojimo 2010-04-14 iki šio nekilnojamojo turto pardavimo 2010-04-30 praėjo tik 16 dienų; nuo turto įsigijimo K. M. ir D. M. vardu iki galutinio pardavimo praėjo tik 3 mėn; K. M., D. M. ir Pareiškėjas yra susiję asmenys; nekilnojamas turtas dovanojimo metu 2010-04-14 įvertintas 153 000 Lt brangiau nei nurodyta kaina įsigyjant šį turtą 2010-01-20; nei K. M. ir D. M., įsigiję šį nekilnojamąjį turtą, nei Pareiškėjas, gavęs jį dovanų, turto nenaudojo, konstatuoja, kad tarpusavyje giminystės ryšiais susiję asmenys, sudarydami formalius nekilnojamojo turto įsigijimo kito asmens vardu ir dovanojimo sandorius, turėjo vieną tikslą – padidinti turto įsigijimo kainą ir tuo išvengti mokesčių mokėjimo bei gauti mokesstinės naudos. Pareiškėjas, siekdamas išvengti mokesčių mokėjimo, įformino minėtų komercinių patalpų įsigijimą tėvų vardu, kurie tarpiniu sandoriu šį turtą padovanojo sūnui, tam, kad įteisintų didesnę turto įsigijimo kainą ir kad, vėliau parduodant šį turtą, būtų sumažinti mokėtini mokesčiai. Jeigu Pareiškėjas formaliai nebūtų sudaręs nekilnojamojo turto įsigijimo sandorio tėvų vardu bei tarpinio šio turto dovanojimo sandorio, o pats būtų įsigijęs šį nekilnojamąjį turtą iš UAB „V1“, tai, perleidęs šį turtą UAB „M1“, būtų privalėjęs mokėti mokesčius nuo susidariusio kainų skirtumo. Inspekcija konstatuoja, kad nekilnojamojo turto įgijėjai D. M. ir K. M. buvo tik tarpininkai tam, kad nebūtų apskaičiuojamos turto vertės padidėjimo pajamos. Todėl mokesčių administratorius atkuria iškreiptas ir paslėptas aplinkybes, su kuriomis 2002-07-02 Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas Nr. IX-1007 (toliau – GPMĮ) sieja apmokestinimą, bei neatsižvelgia į K. M. ir D. M. 2010-01-20 sudarytą komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), pirkimo–pardavimo sutartį su UAB „V1“ bei 2010-04-14 dovanojimo sutartį, laikydamas, kad šį nekilnojamąjį turtą įsigijo ir pardavė Pareiškėjas, dėl ko jam atsirado prievolė apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti GPM.

Inspekcija, vadovaudamasi GPMĮ 17 str. 1 dalies 28 punktu, Pareiškėjo gautas nekilnojamojo turto pardavimo 174 000 Lt pajamas priskyrė apmokestinamosioms pajamoms ir, vadovaudamasi GPMĮ 19 str. 1 dalies 1 punktu, apskaičiavo 166 830,25 Lt (174 000 Lt – 7 169,75 Lt) apmokestinamųjų pajamų, priskirtinų 15 proc. tarifui apmokestinamoms pajamoms.

Sprendime nurodoma, jog byloje nustatyta, kad Pareiškėjo tėvai K. M. ir D. M. 2010-06-23 buto su rūsiu pirkimo–pardavimo sutartimi už 120 000 Lt iš V. J. įsigijo 46,95 kv. m ploto butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*). Pagal 2010-06-29 buto su rūsiu dovanojimo sutartį Nr. 8076 K. M. ir D. M. šį butą padovanojo Pareiškėjui. Pagal 2010-06-22 turto vertės nustatymo pažymą nekilnojamojo turto rinkos vertė sudarė 182 000 Lt, dovanojimo sutartyje nurodyta, kad šalys dovanojamą turtą vertina tiek pat. Pareiškėjas pagal 2010-07-02 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 8312 pardavė šį butą A. P. ir T. P. už 182 000 Lt.

Mokesčių administratorius nustatė, kad A. P. ir T. P. 37 000 Lt sumokėjo grynaisiais pinigais avansu iki pirkimo–pardavimo sutarties pasirašymo, o likusius 145 000 Lt į Pareiškėjo banko sąskaitą pervedė A. P.

Pareiškėjas gautas pajamas deklaravo 2010 m. metinėje pajamų deklaracijoje, nurodydamas 182 000 Lt nekilnojamojo turto pardavimo pajamas ir 182 000 Lt nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidas.

Mokesčių administratorius nustatė, kad V. J., kuris, VĮ Registrų centro duomenimis, pagal 2010-05-26 nekilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 1950 iš R. P. įsigijo ir pagal 2010-06-23 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 7937 pardavė D. M. ir K. M. butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*), 2014-05-06 pateiktame paaiškinime nurodė, kad buvo įtrauktas į sandorį tik dėl šio buto pirkimo. V. J. teigimu, jis buvo paprašytas tolimo giminaičio draugo sudaryti pirkimo ir tą pačią dieną pardavimo sutartis savo vardu, nes šis draugas savo vardu to padaryti negalėjo. Paaiškinime nurodė, kad, būdamas naivus studentas, mielai sutiko pasirašyti šį sandorį. Pirkimo–pardavimo sutartis, jau patvirtinta notaro, buvo pasirašyta „Užupio picerijoje“, esančioje Vilniuje, kiti veiksmai užbaigti VĮ Registrų centre. Pasirašant pirkimo–pardavimo sutartį dalyvavo jis ir į šį sandorį jį įtraukęs asmuo. V. J. nebuvo sumokėta grynaisiais pinigais ir bankiniais pavedimais už buto pardavimą. Notarų ir kitų išlaidų, susijusių su šiuo sandoriu, V. J. nepatyrė. Kai buvo įsigytas butas, V. J. šio buto pardavėjo nematė. Tvarkant nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį VĮ Registrų centre dalyvavo ir pusamžė pora. V. J. paaiškinime nurodė, kad asmens, kuris įtraukė jį į šį nekilnojamojo turto sandorį, vardo ir pavardės nepprisimena, bet pamatęs tikrai atpažintų.

Pareiškėjo mama D. M. 2014-05-12 pateiktame paaiškinime nurodė, kad visus finansinius sandorius vykdė sutuoktinis K. M. D. M. pasirašė tik notarines pirkimo–pardavimo sutartis, todėl detalesnių sandorių aplinkybių pateikti negali, nežino, kokių tikslu buvo įsigytas butas ir padovanotas sūnui, nurodė, kad įsigytu nekilnojamoju turtu nebuvo naudojamosi, jai nežinoma, kokius veiksmus atliko sūnus su padovanotu butu iki dovanojimo ir po jo.

K. M. pateiktame paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, kad ginčo turtą įsigijo asmeniniais tikslais. Ateityje planavo turtą parduoti arba padovanoti sūnams. Už įsigytą nekilnojamąjį turtą sumokėjo 120 000 Lt, atsiskaitė grynaisiais pinigais sutarties pasirašymo dieną. Nekilnojamasis turtas įsigytas iš asmeninių lėšų. K. M. teigimu, buvo užsakytas turto vertinimas. Turto vertinimo pažyma buvo parengta 2010-06-22. Kas vertinimą užsakė, kokių tikslu ir kas jį atliko, K. M. negalėjo atsakyti. K. M. teigimu, vertinimo dokumentai pateikti notarui. K. M. įsigytu nekilnojamuoju turtu nesinaudojo, jokių veiksmų su juo neatliko. Remonto darbai nebuvo atlikti. Tik įsigijęs šį nekilnojamąjį turtą, K. M. nusprendė padovanoti sūnui. Dovanojimo priežasčių K. M. negalėjo įvardinti. Apie tai, ką sūnus ketino daryti su perleistu nekilnojamuoju turtu, K. M. nežinojo.

Pareiškėjas paaiškinime nurodė, kad dovanoto turto vertė buvo nustatyta remiantis nepriklausomo turto vertintojo parengta turto vertinimo pažyma. Kas atliko turto vertinimą ir kada jis buvo užsakytas, Pareiškėjas negalėjo nurodyti, neprisiminė. Pareiškėjas ieškojo tinkamiausio varianto, kaip šį turtą panaudoti, ir, atsiradus galimybei jį parduoti, apsisprendė sudaryti pirkimo–pardavimo sandorį. Pareiškėjas vedė derybas asmeniškai su pirkėjais A. P. ir T. P. Pardavimo kaina buvo nustatyta pagal 2010-06-22 turto vertės nustatymo pažymą.

A. P. 2014-04-18 pateiktame paaiškinime nurodė, kad jai ir jos sutuoktiniui dalyvaujant Pareiškėjas aprodė butą, derybos buvo vedamos su Pareiškėju. Nekilnojamajam turtui įsigyti A.

P. su sutuoktiniu paėmė 145 000 Lt paskolą, kurią pervedė į Pareiškėjo banko sąskaitą, likusią sumą (37 000 Lt) sumokėjo grynaisiais pinigais.

Vilniaus miesto 6-asis notarų biuras pateikė 2010-06-22 turto vertės nustatymo pažymą, pagal kurią A. P. užsakė atlikti nekilnojamojo turto, priklausančio V. J., vertinimą. Pagal pažymą nustatyta buto rinkos vertė sudarė 182 000 Lt.

Mokesčių administratorius pagal *Nordea Bank Finland PLC* Lietuvos skyriaus pateiktą A. P. ir T. P. paraiškos kreditui gauti kopiją nustatė, kad 2010-06-22 A. P. ir T. P. pateikė paraišką 145 000 Lt kreditui gauti. Paraiškoje kreditui gauti nurodyta 182 000 Lt įsigyjamo būsto kaina. Atkreipiamas dėmesys, kad nekilnojamojo turto savininkas, VĮ Registrų centro duomenimis, tuo metu buvo V. J., bet nekilnojamas turtas įsigytas iš Pareiškėjo.

Nurodoma, kad patikrinimo metu mokesčių administratoriui nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys Pareiškėjo tėvų atsiskaitymą už buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimą. Patikrinimo metu V. J. pateikė informaciją, kad nemokėjo pinigų įsigydamas ir negavo perleisdamas nekilnojamąjį turtą pagal 2010-06-23 buto su rūsiu pirkimo–pardavimo sutartį Pareiškėjo tėvams. Mokesčių administratorius pagal Pareiškėjo banko sąskaitų išrašus bei 2010-04-30 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį nustatęs, kad už komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), pardavimą gauta 43 500 Lt grynaisiais pinigais bei 130 500 Lt į banko sąskaitą, kurie 2010-05-14–2010-06-08 laikotarpiu buvo išgryninti, nenustatęs šių piniginių lėšų panaudojimo iki 2010-06-23, laiko, kad už butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*), kuris pagal 2010-06-23 buto su rūsiu pirkimo–pardavimo sutartį buvo įregistruotas Pareiškėjo tėvų vardu, atsiskaitė Pareiškėjas iš lėšų, gautų už komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), pardavimą pagal 2010-04-30 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį.

Inspekcija, įvertinusi patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, kad nuo buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimo 2010-06-23 iki šio turto pardavimo 2010-07-02 nepraėjo 3 metai; nuo buto dovanojimo 2010-06-29 iki šio nekilnojamojo turto pardavimo 2010-07-02 praėjo 4 dienos; nuo buto įsigijimo K. M. ir D. M. vardu iki galutinio pardavimo praėjo tik 9 dienos; iki 2010-06-23 tėvams įsigyjant butą, nekilnojamojo turto būsimieji pirkėjai (A. P. ir T. P.) užsakė atlikti nekilnojamojo turto, tuo metu pagal VĮ Registrų centro duomenis priklausančio V. J., vertinimą, ketindami šį turtą įsigyti; Pareiškėjas dalyvavo vertinant turtą; 2010-06-22, t. y. iki D. ir K. M. įsigyjant šį butą, A. P. ir T. P. pateikė paraišką 145 000 Lt kreditui gauti siekdami įsigyti butą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*), nekilnojamojo turto savininkas tuo metu buvo V. J., o šio buto pirkimo–pardavimo sutartį A. P. ir T. P. pasirašė 2010-07-02 su Pareiškėju; nekilnojamas turtas dovanojimo metu 2010-06-29 įvertintas 62 000 Lt brangiau, nei nurodyta kaina, įsigyjant šį turtą 2010-06-23, bei tokia pačia suma, kaip ir nurodyta pardavimo sutartyje 2010-07-02, konstatuoja, kad tarpusavyje giminytės ryšiais susiję asmenys, sudarydami formalius nekilnojamojo turto įsigijimo kitų asmenų vardu ir dovanojimo sandorius, turėjo vieną tikslą – padidinti turto įsigijimo kainą ir tuo išvengti mokesčių mokėjimo bei gauti mokesstinės naudos. Pareiškėjas, siekdamas išvengti mokesčių mokėjimo, įformino minėto buto įsigijimą tėvų vardu, kurie, sudarę tarpinį dovanojimo sandorį, jį padovanojo Pareiškėjui, tam, kad įteisintų didesnę turto įsigijimo kainą ir kad vėliau, parduodant šį turtą, nebūtų skaičiuojamas GPM. Todėl mokesčių administratorius atkūrė iškreiptas ir slepiamas aplinkybes, su kuriomis GPMĮ sieja apmokestinimą, bei neatsižvelgė į K. M. ir D. M. sudarytą buto pirkimo–pardavimo sutartį bei dovanojimo Pareiškėjui sutartį, laikydamas, kad šį nekilnojamąjį turtą įsigijo ir pardavė Pareiškėjas, dėl ko jam atsirado prievolė apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti GPM.

Inspekcija, vadovaudamasi GPMĮ 17 str. 1 dalies 28 punktu, Pareiškėjo gautas nekilnojamojo turto pardavimo 182 000 Lt pajamas priskyrė apmokestinamoms pajamoms ir, vadovaudamasi GPMĮ 19 str. 1 dalies 1 punktu, apskaičiavo 61 666,25 Lt (182 000 Lt – 120 333,75 Lt) apmokestinamųjų pajamų, priskirtinų 15 proc. tarifu apmokestinamoms pajamoms.

Centrinis mokesčių administratorius, atsakydamas į Pareiškėjo skundo argumentus dėl nepagrįstai taikytų MAĮ 69 straipsnio nuostatų ir Pareiškėjo apmokestinimo, nurodo, jog mokesčių administratoriaus surinktų įrodymų visuma patvirtina Pareiškėjo siekį gauti mokesstinės naudos, t. y. nekilnojamojo turto – komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), ir buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), dovanojimo ir pirkimo–pardavimo sandoriai buvo sudaryti tam, kad įteisintų didesnę turto įsigijimo kainą, kad vėliau, Pareiškėjui parduodant šį turtą, būtų išvengta GPM mokėjimo, ir tai sudaro pagrindą taikyti MAĮ 69 str. 1 dalį.

Sprendime taip pat nurodoma, jog Pareiškėjo disponavimas daugkartine Rusijos Federacijos dalykinė arba verslo viza neįrodo būtinybės kuo skubiau parduoti padovanotą nekilnojamojo turto objektą, juo labiau kad 2010 m. Pareiškėjas Lietuvoje disponavo ir kitais nekilnojamojo turto objektais, pavyzdžiui, 2010-03-02 įsigijo žemės sklypą su statiniais adresu: adresu: (*duomenys neskelbtini*), kurį pardavė 2011-05-26. Be to, Pareiškėjas pagal „Sodra“ duomenis nuo 2007-10-15 iki 2013-09-09 dirbo UAB „D1“, nuo 2006-09-05 – IĮ „E1“. Tai, Inspekcijos teigimu, neatitinka Pareiškėjo pateiktų argumentų, kad turtą skubiai pardavinėjo, nes jis ketino išvykti gyventi į užsienį.

Dėl Pareiškėjo gautų pajamų natūra

Sprendime nurodoma, jog patikrinimo metu Pareiškėjas Vilniaus AVMI pateikė 2009-02-05 paskolos sutartį, pagal kurią E. S. Pareiškėjui suteikė 90 000 Lt paskolą grynaisiais pinigais. Pareiškėjas įsipareigojo paskolą, kuri yra neatlygintinė, palūkanos nenumatytos, grąžinti iki 2016-02-05. Paskolos suteikimo tikslas sutartyje nenurodytas.

E. S. mokesčių administratoriui pateiktame paaiškinime nurodė, kad Pareiškėjas yra jo dukterėčios R. M. sutuoktinis, ir patvirtino, kad pagal 2009-02-05 paskolos sutartį suteikė Pareiškėjui pas notarą neįformintą 90 000 Lt paskolą grynaisiais pinigais. Už suteiktą paskolą nebuvo numatytos palūkanos. E. S. paaiškinime nurodė, kad dalis paskolos – 30 000 Lt buvo grąžinta 2014-07-01 ir 600 Lt buvo grąžinta 2014-09-03 bankiniais pavedimais.

Pareiškėjo teigimu, paskola buvo panaudota pagal 2009-02-23 paprastąjį vekselį suteikti paskolą S. K., į bankų sąskaitas grynųjų pinigų įnešimams, nekilnojamojo turto pagal 2010-03-02 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį įsigijimo išlaidoms padengti.

Inspekcija, atsižvelgusi į tai, kad 2009-02-05 paskolos sutartyje gautos paskolos tikslas nenurodytas, o Pareiškėjas nurodė, jog paskola buvo panaudota asmeniniams poreikiams tenkinti bei paskolai teikti, konstatuoja, kad ši paskola buvo gauta kitiems tikslams.

Pagal Lietuvos Banko nustatytas paskolos gavimo laikotarpiu buvusias palūkanų normas namų ūkiams nustatyta, kad palūkanų norma už paskolą kitiems tikslams 2009 m. vasario mėn. (kai Pareiškėjas gavo 90 000 Lt paskolą) buvo 8,57 proc., 2010 m. gruodžio mėn. – 5,73 proc., 2011 m. gruodžio mėn. – 5,44 proc., 2012 m. gruodžio mėn. – 4,68 proc., 2013 m. gruodžio mėn. – 4,68 proc.

Inspekcija, įvertinusi tai, kad Pareiškėjui 2009-02-05 suteiktos paskolos sutartyje palūkanos nenumatytos, pagal 2009-02-05 paskolos sutartį suteikta paskola negrąžinta, kad paskola yra ilgalaikė, vadovaudamasi GPMĮ 2 str. 15 dalies, 9 str. 4 dalies, 15 str. 1 dalies, Civilinio kodekso 6.872 str. 1–3 dalių, Finansų ministro 2009-05-19 įsakymu Nr. 1K-162 patvirtintų Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo 7 punkto, Finansų ministro 2009-09-14 įsakymo Nr. 1K-301 nuostatomis, daro išvadą, kad Pareiškėjas, nemokėdamas palūkanų už gautą paskolą, gavo naudos, t. y. pajamų natūra. Mokesčių administratorius, patikrinimo metu pritaikęs Lietuvos banko nustatytas paskolų gavimo laikotarpiu buvusias palūkanų normas namų ūkiams, nustatė 18 488,54 Lt nemokėtų palūkanų sumą: 2010 m. – 5 157 Lt, 2011 m. – 4 896 Lt, 2012 m. – 4 223,54 Lt, 2013 m. – 4 212 Lt, kuri priskirta Pareiškėjo pajamoms, apmokestinamoms pagal GPMĮ 6 str. 1 dalies nuostatas, taikant 15 proc. GPM tarifą.

Centrinis mokesčių administratorius, atsakydamas į Pareiškėjo skundo argumentą, kad Pareiškėjas su E. S. susitarė dėl palūkanų normos, numatė, kad paskola yra beprocentė,

palūkanos nemokamos, todėl jai negali būti taikomos nuostatos dėl palūkanų dydžio nustatymo, nurodo, jog Pareiškėjo patikrinimo metu nagrinėti teisiniai santykiai, susiję su paskolos davimu ir gavimu, GPM mokėjimu ir šio mokesčio administravimu, reguliuojami, vadovaujantis viešosios teisės normomis, todėl nėra pagrindo taikyti ir privatinės teisės normų. Teigiama, jog Pareiškėjo nurodomos CK 1.2 str. 1 dalies, 6.156 str. 1 dalies, 6.872 str. 1 dalies, 6.189 str. 1 dalies nuostatos, susijusios su sutarčių sudarymu, jų laisve, neturi įtakos patikrinimo akto rezultatams ir nepaneigia mokesčių administratoriaus išvados, kad Pareiškėjas, 2009-02-05 sudaręs beprocentinės paskolos sutartį 90 000 Lt sumai, gavo palūkanų dydžio pajamų natūra.

Dėl Pareiškėjo nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidų

Inspekcija nurodo, jog byloje nustatyta, kad Pareiškėjas 2011 m. pagal 2011-05-25 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį gavo 450 000 Lt (sutarties pasirašymo išlaidos sudarė 1 091,25 Lt) žemės sklypo su statiniais, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), pardavimo pajamas.

Pareiškėjas pateiktoje 2011 m. metinėje pajamų deklaracijoje deklaravo 450 000 Lt kito turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamas, 469 254 Lt bendrą turto įsigijimo kainos ir kitų su jo pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybės susijusių išlaidų sumą.

Pareiškėjas mokesčiniam patikrinimui pateikė šiuos turto įsigijimo išlaidas patvirtinančius dokumentus: 2010-03-02 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 2260, pagal kurią už 250 000 Lt (sutarties pasirašymo išlaidos sudarė 1 371 Lt) buvo įsigytas žemės sklypas ir nebaigtas statyti (30 proc. baigtumo) gyvenamasis namas; 2011-01-31 sąskaitą faktūrą serija DAR Nr. 11/01/31 219 264 Lt sumai, išrašytą UAB „D1“ už namo statybos ir įrengimo darbus (*duomenys neskelbtini*), Trakų r.

Pareiškėjas pateiktame paaiškinime dėl 2011-01-21 sąskaitos faktūros serija DAR Nr. 11/01/30 nurodė, kad atsiskaitymą pagal šią sąskaitą faktūrą patvirtinančių dokumentų pateikti negali, nes jie neišsaugoti.

Mokesčių administratorius, įvertinęs tai, kad Pareiškėjas nepateikė atsiskaitymą patvirtinančių dokumentų 219 264 Lt sumai pagal UAB „D1“ teiktas deklaracijas, įvertinęs UAB „A1“ bankroto administratoriaus pateiktą informaciją ir dokumentus apie UAB „D1“, pagal kuriuos nenustatyta, kad 219 264 Lt suma būtų apskaityta UAB „D1“ buhalterijoje, įvertinęs tai, kad patikrinimo metu nebuvo pateikti atsiskaitymą pagal minėtą sąskaitą faktūrą patvirtinantys dokumentai, įvertinęs Inspekcijos turimus *SODROS* duomenis, kad 2007-10-15–2013-09-09 laikotarpiu UAB „D1“ dirbo du darbuotojai: G. S. (akcininkas) ir Pareiškėjas, daro išvadą, kad 219 264 Lt suma negali būti įskaiciuota į nekilnojamojo turto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), parduoto pagal 2011-05-25 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį, įsigijimo kainą.

Nustatyta, kad Pareiškėjas iš AB „Swedbank“ 2010-03-02 paėmė kreditą Nr. 10–014493-FA 129 999,99 Lt (37 650,60 Eur) sumai, pagal 2010-06-07 susitarimą Nr. 10-014493-FA-1 kreditas padidintas 49 999,99 Lt (14 481 Eur) suma, kurie skirti gyvenamajam namui su priklausiniais ir su žemės sklypu, adresu: (*duomenys neskelbtini*), pirkti ir statybos darbams užbaigti. Pagal AB „Swedbank“ 2010 metų sąskaitų išrašus nustatyta, kad Pareiškėjui 2010-04-06 ir 2010-06-18 išmokėta 178 352,14 Lt (129 725,14 Lt + 48 627 Lt) paskolos dalis. Pareiškėjas, atsiskaitydamas pagal 2010-03-02 pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 2260 už įsigijamą nekilnojamąjį turtą, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*), 2010-04-06 bankiniu pavedimu pervedė 99 770,48 Lt sumą, mokėjimo paskirtyje nurodydamas „už L. Č. prievolių pagal 2007-09-25 būsto kreditavimo sutartį Nr. BK07/09/120D įvykdymą“, 2010-04-06 bankiniu pavedimu pervedė 20 229,51 Lt L. E. Č., mokėjimo paskirtyje nurodydamas „pagal 2010-03-02 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį už perkamą turtą“, 2010-04-06 bankiniu pavedimu pervedė 10 000 Lt O. B. M., mokėjimo paskirtyje nurodydamas „pagal 2010-03-02 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį už perkamą turtą“. Vilniaus AVMI,

patikrinusi Pareiškėjo bankų sąskaitų išrašus, nenustatė, kad likusių gautos paskolos dalį Pareiškėjas būtų panaudojęs gyvenamojo namo statybos darbams užbaigti.

Inspekcija, įvertinusi minėtas aplinkybes, konstatuoja, kad nekilnojamojo turto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimo kaina bei įsigijimo ir perleidimo išlaidos sudaro 252 462,25 Lt (250 000 Lt + 1 091,25 Lt + 1 371 Lt), apmokestinamųjų pajamų suma – 197 537,75 Lt (450 000 Lt – 252 462,25 Lt).

Pareiškėjas skunde Inspekcijai nurodė, kad jis pastabų nagrinėjimo metu Vilniaus AVMI pateikė UAB „D1“ 2011-01-31 kasos pajamų orderio kvito serija KPO Nr. 30 neoriginalaus dokumento kopiją, kuriame atvaizduotas 219 264 Lt sumokėjimas UAB „D1“ už statybos darbus, ir teigė, kad iš AB „Swedbank“ gautas kreditas buvo panaudotas namo statyboms užbaigti.

Inspekcija pažymi, kad Pareiškėjo patikrinimo metu Vilniaus AVMI gauta bankroto administratoriaus UAB „A1“ informacija apie BUAB „D1“, taip pat informacija, gauta patikrinus Pareiškėjo banko sąskaitų išrašus, ir kita vietos mokesčių administratoriaus surinkta medžiaga nepatvirtina, jog 219 264 Lt suma buvo apskaityta UAB „D1“ buhalterinėje apskaitoje. Be to, nustatyta, kad mokesčių administratorius 2010-09-03 išregistravo UAB „D1“ iš pridėtinės vertės mokesčių mokėtojų registro kaip nevykdančią ekonominės veiklos ir / ar nevykdančią įsigijimų iš kitų ES valstybių narių. Todėl Inspekcija neturi juridinio pagrindo konstatuoti Pareiškėjo pateikto 2011-01-31 UAB „D1“ kasos pajamų orderio, kuriame esantis parašas vizualiai neatitinka už UAB „D1“ vyr. buhalterį bei kasininką pasirašiusio direktoriaus G. S. parašo, teisingumą ir patikimumą bei laikyti jį turinčiu įtaką patikrinimo išvadoms.

Sprendime taip pat nurodoma, jog Pareiškėjas 2010 m. gavo 116 036 Lt vertybinių popierių pardavimo pajamas ir patyrė 109 993 Lt vertybinių popierių įsigijimo išlaidas bei gavo 6 043 Lt vertybinių popierių pardavimo apmokestinamąsias pajamas. Nustatyta, kad Š. Š. 2012-03-01 bankiniu pavedimu į Pareiškėjo banko sąskaitą už pagalbą tvarkant dokumentus, gaunant paskolą banke, pervadė 4 000 Lt. I. G. 2013-12-16 bankiniu pavedimu į Pareiškėjo banko sąskaitą už pagalbą, pildant paskolos gavimo paraišką, pervadė 3 600 Lt. Inspekcija konstatuoja, kad 7 600 Lt suma priskirtina Pareiškėjo apmokestinamosioms kitoms su darbo santykiais nesusijusioms ir ne individualios veiklos pajamoms. Pažymima, kad Pareiškėjas dėl šių mokesčių administratoriaus apskaičiuotų apmokestinamųjų pajamų nesutikimo argumentų skunde Inspekcijai nepateikė. Todėl centrinis mokesčių administratorius, atsižvelgęs į nustatytas aplinkybes, daro išvadą, jog Vilniaus AVMI teisingai taikė GPMĮ nuostatas ir pagrįstai nuo nustatytų minėtų pajamų apskaičiavo GPM.

Be to, Inspekcija patikrinimo metu nenustačiusi, kad Pareiškėjas 2009 m. gavo apmokestinamų pajamų, nuo kurių, vadovaujantis SDĮ 17 ir 18 straipsnių nuostatomis, turėtų būti skaičiuojamos PSDĮ, įvertinusi 2009 m. metinėje pajamų deklaracijoje Pareiškėjo deklaruotą 303 Lt mokėtiną PSD įmokų sumą, apskaičiavo 88 Eur (303 Lt) grąžintiną PSDĮ sumą.

Pareiškėjas su Inspekcijos sprendimu nesutinka.

Dėl pajamų natūra

Skunde nurodoma, jog, kaip matyti iš Pareiškėjo ir E. S. sudarytos 2009-02-05 paskolos sutarties, šalys susitarė dėl palūkanų normos, t. y. numatė, kad paskola yra beprocentė, palūkanos nemokamos (sutarties 3 p.). Todėl, Pareiškėjo teigimu, laikytina, kad šalių sudaryta paskolos sutartis yra teisėta, sudaryta vadovaujantis CK 6.156 str. 1 dalies nuostatomis ir jai negali būti taikomos Inspekcijos naudojamos CK nuostatos dėl palūkanų dydžio nustatymo. Pabrėžiama, kad įstatyme numatyta išimtis, jog palūkanos nustatomos tik tuo atveju, jei šalys nėra susitarusios dėl palūkanų dydžio.

Nurodoma, jog administracinių teismų praktikoje (LVAT 2003-12-15 plenarinės sesijos

nutartis adm. byloje Nr. A¹¹-648/2003, Administracinių teismų praktika Nr. 4; 2010-09-06 nutartis adm. byloje Nr. A²⁶¹-616/2010, LVAT biuletenis Nr. 20) yra pripažinta, kad mokesčiai teisiniai santykiai pagal savo prigimtį nėra laikomi civiliniais teisiniais santykiais, o priklauso viešojo administravimo sričiai ir yra reglamentuojami viešosios teisės normomis. LVAT yra atkreipęs dėmesį, kad viešosios ir privatinės teisės atribojimo klausimas nėra paprastas. Iškilus poreikiui, viešosios ir privatinės teisės ribų nustatymas turi būti sprendžiamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į vertintinų teisinių santykių reglamentavimą. Pagal CK 1.1 str. 2 dalyje įtvirtintą teisinį reglamentavimą, norint nustatyti būtinybę mokesčių administratoriui remtis CK normomis, reikia arba konstatuoti būtinybę vertinti susiklosčiusius teisinius santykius privatinio teisinio aspektu, arba nustatyti viešosios teisės teisinio reglamentavimo spragą, dėl kurios subsidiariai turi būti taikomos CK normos.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos išvada, kad pagal CK 6.872 str. 3 dalį šalių sudaryta sutartis yra atlygintinė, todėl Pareiškėjas gavo ekonominės naudos – pajamų natūrą. Pareiškėjo teigimu, Inspekcija netinkamai aiškina CK 6.872 str. 3 dalies nuostatą, kurios taikomos, esant ginčui tarp šalių, siekiant nustatyti sutarties rūšį. Nagrinėjamu atveju apmokestinimui CK 6.872 str. 3 dalies nuostatos neturi jokios teisinės reikšmės.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad Inspekcija, taikydamą pasirinktą apmokestinimo modelį, nesikiša į privačius sandorio šalių santykius, o leisdama sau naudotis CK 6.872 str. 3 dalies nuostatomis ir pripažindama sutartį atlygintine, Pareiškėjo argumentų, kuriuos jis grindžia CK nuostatomis (CK 1.2 str. 1 dalis, 6.156 str. 1 dalis, 6.872 str. 1 dalis, 6.189 str. 1 dalis), nepripažįsta. Toks subjektyvus ir vienašališkas apmokestinimas ir argumentų vertinimas, Pareiškėjo nuomone, pažeidžia MAĮ 8 straipsnyje įtvirtintus teisingumo ir visuotinio privalomumo principus, nes mokesčių administratorius nesivadovauja protingumo ir teisingumo kriterijais, sau naudinga linkme aiškina teisės aktų nuostatą ir suteikia sau teisių daugiau nei mokesčių mokėtojui.

Skunde taip pat nurodoma, jog Inspekcija nepagrįstai vertino, kad Pareiškėjo iš E. S. gauta paskola buvo gauta kitiems tikslams, todėl laikė, kad nenumatytos palūkanos turi būti apmokestintos. Tačiau Pareiškėjas pažymi, kad jis nurodė mokesčių administratoriui, jog panaudojo gautą paskolą asmeniniams poreikiams tenkinti bei paskolai suteikti.

Pareiškėjui nesuprantami Inspekcijos argumentai, kad E. S. paaiškinime mokesčių administratoriui, atsakydamas į klausimą, kodėl paskolos sutartis nebuvo įforminta pas notarą, nurodė, kad nebuvo tikslo, nes parašais patvirtinta paskola turi tokią pat juridinę galią, be to, jis pasitiki skolininku, todėl, Inspekcijos nuomone, šios aplinkybės atitinka GPMĮ 2 str. 15 dalyje pateiktas nuostatas, kad naudos gavėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui bei buvo pagrįstai taikomos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-05-19 įsakymu Nr. 1K-162 patvirtintų Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo 7 punkto nuostatos. Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad GPMĮ 2 str. 15 dalyje tokios nuostatos, kai naudos gavėjas turi tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui, nėra, o E. S. duoti paaiškinimai neatspindi jokio tikslo duoti naudą konkrečiam asmeniui. Priešingai, šie parodymai tik patvirtina tarp šalių buvusius civilinius teisinius santykius, į kuriuos, anot pačios Inspekcijos pateikta teismų praktika ir teisės aktų aiškinimu, Inspekcija negali kištis.

Pareiškėjo teigimu, skundžiamas Inspekcijos sprendimas minėtoje dalyje yra nemotyvuotas ir nepagrįstas, nes jame nenurodyta, kodėl neatsižvelgta į Pareiškėjo argumentus dėl teisinio reglamentavimo nebuvimo (Inspekcijos nurodytas teisės normos turinys neatitinka teisės akto nuostatų), nenurodyti jokie neatsižvelgimo argumentai, todėl šis Inspekcijos sprendimas yra naikintinas.

Dėl nekilnojamojo turto įsigijimo

Pareiškėjas, pasisakydamas dėl nekilnojamojo turto, esančio adresu: *(duomenys neskelbtini)*, nurodo, jog nors mokesčių administratorius teigė, kad 2010-04-07 UAB „M1“ pateikė paraišką AB „DNB NORD“ bankui dėl 130 000 Lt kredito minėto nekilnojamojo turto

įsigijimui gavimo, tačiau iš šios paraiškos grafos „kredito paskirtis“ matyti, kad UAB „M1“ pateikė paraišką kreditui apyvartinėms lėšoms gauti. Be to, UAB „M1“ prašomo suteikti kredito dydis visiškai neatitinka turto pardavimo kainos.

Skunde nurodoma, jog Inspekcija nepagrįstai, be jokių svarių argumentų, neatsižvelgė į tai, kad Pareiškėjas 2010 m. viduryje ruošėsi išvykti gyventi į užsienį, 2010-04-07 buvo gauta vienkartinė viza, o 2010-05-18 ir daugkartinė viza, leidžianti praleisti Rusijos Federacijoje 90 iš 180 dienų, todėl jo sprendimas parduoti dovanotą turtą buvo logiškas ir pagrįstas.

Atkreipiamas dėmesys į LVAT sprendimą adm. byloje A⁵⁷⁵-371/2011, jog joks teisės aktas neįpareigoja mokesčių mokėtojo, esant galimybei pasirinkti vieną iš kelių teisėto elgesio modelio variantų, rinktis tokį, pagal kurį jam atsirastų didžiausia mokesstinė prievolė; įstatymai taip pat neįpareigoja (nenustato prievolės) rinktis tokį turto perleidimo (sandorių sudarymo) būdą, kuris būtų naudingiausias valstybės biudžetui.

Pareiškėjo teigimu, Inspekcijos argumentas, kad nekilnojamasis turtas dovanojimo metu įvertintas 153 000 Lt brangiau, nei nurodyta kaina, išsilyjant šį turtą, nėra pakankamas taikyti turinio viršenybės prieš formą principą.

Nurodoma, jog, kaip matyti iš UAB „V1“ atstovo paaiškinimo, patalpos buvo parduotos dėl to, kad jos buvo nelikvidžios, komercinei veiklai nepritaikytos, niekas patalpų už didesnę kainą nepirko, be to, buvo siekiama grąžinti paskolą AB *Nordea Bank* Lietuvos skyriui, patalpos parduotos tokia kaina tik gavus banko pritarimą. Pirkėjai D. M. ir K. M. pinigus už pirkinį pervedė ne pardavėjui, o bankui. Daroma išvada, jog nagrinėjamu atveju sandorio šalys buvo sąžiningos, veikė gavusios atitinkamus leidimus, sandorius įformino įstatymų nustatyta tvarka ir už turto vertintojų nustatytą rinkos kainą bei oficialiai deklaravo mokesčių administratoriui. Todėl, Pareiškėjo teigimu, aplinkybė, kad turtas buvo įgytas už palankesnę kainą, o parduotas rinkos verte, nesuponuoja išvados, kad sandoris buvo nesąžiningas ir juo buvo siekiama mokesstinės naudos. Kitų duomenų apie galimą Pareiškėjo mokesstinės naudos siekimą, Inspekcija nepateikė.

Pareiškėjas nurodo, jog Inspekcija nepagrįstai, nesurinkusi ir neįvertinusi visų faktinių aplinkybių, daro prielaidą, kad D. M. ir K. M. yra tik formalūs nekilnojamojo turto – komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), įgijėjai, o turto įsigijimo išlaidas patyrė ir pardavimo pajamas gavo Pareiškėjas, dar ir dėl to, jog tuo metu, kai 2010-01-20 D. M. ir K. M. pirkė ginčo patalpas, Pareiškėjas buvo patyręs rimtą traumą, jam buvo atlikta operacija, jis negalėjo vaikščioti 2010 m. sausio ir vasario mėn., turėjo nedarbingumą nuo 2010-01-13 iki 2010-02-28. Daroma išvada, kad Pareiškėjas ne tik negalėjo sandorio organizuoti, bet ir negalėjo jame dalyvauti fiziškai dėl sunkios traumos. Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, jog kadangi operacija buvo atlikta VšĮ Raudonojo kryžiaus ligoninėje, kuri jau likviduota, archyvai perduoti VšĮ VUL Santariškių klinikoms, jam nepavyko savarankiškai gauti išrašo apie atliktą sudėtingą operaciją. Pažymima, kad Inspekcija visiškai nepasisakė dėl šių Pareiškėjo pateiktų įrodymų svarbos ir nelaikė jo būklės, kuri eliminuoja bet kokią galimybę organizuoti, dalyvauti ir užbaigti sandorius, svarbia.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes, daro išvadą, jog Inspekcija nepagrįstai sandoriui dėl nekilnojamojo turto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), pirkimo, dovanojimo ir vėliau pardavimo taikė MAĮ 69 str. 1 dalį, laikydama, kad D. M. ir K. M. sandoryje buvo tik tarpininkai, o Pareiškėjas įgijo ir pardavė šias patalpas bei gavo pajamų. Todėl nepagrįstai buvo apskaičiuota 166 830,25 Lt apmokestinamųjų pajamų, priskirtinų 15 proc. tarifu apmokestinamoms pajamoms pagal GPMĮ 6 str. 1 dalį.

Pareiškėjas dėl nekilnojamojo turto adresu: (*duomenys neskelbtini*), pažymi, jog tai, kad Pareiškėjas ir jo tėvai pagal GPMĮ 2 str. 19 dalį yra susiję asmenys, vadovaujantis CK 6.156 str. 1 dalimi, neatima teisės iš tėvų dovanoti turtą vaikui. Taip pat, Pareiškėjo teigimu, tai, kad turto vertinimas buvo užsakytas dar iki Pareiškėjo tėvams išsilyjant butą (2010-06-23), nesudaro pagrindo taikyti sandoriui MAĮ 69 str. 1 dalies nuostatas, nes pirkėjai greičiausiai jau buvo pasidomėję turtu, esant ankstesniam pirkėjui, bet D. M. ir K. M. pasiūlius palankesnę kainą, pardavėjas butą pardavė Pareiškėjo tėvams. Inspekcija netyrė šių Pareiškėjo nurodytų

aplinkybių ir nesiaiškino sandorio šalių tikrosios valios, sudarant sandorius.

Skunde nurodoma, jog tai, kad *Nordea Bank Finland PLC* Lietuvos skyriui pateiktoje A. P. ir T. P. paraiškoje kreditui gauti buvo nurodytas ginčo buto adresas, taip pat nesudaro pagrindo taikyti MAĮ 69 str. 1 dalies, nes, pildant kredito paraišką bankui, planuojamo įsigyti turto adreso nurodyti nebūtina, bankas pirmiausiai įvertina kliento mokumą, ar suteiks paskolą. Pareiškėjas mokesčių administratoriui buvo nurodęs, jog tikėtina, kad adresas į kredito paraiškos formą buvo įrašytas vėliau, paaiškėjus, ar bankas suteiks paskolą ir kokį konkretų turtą asmenys nori įsigyti. Pareiškėjas akcentuoja, jog mokesčių administratorius apie šias aplinkybes banko atstovų neapklausė, jokių įrodymų nesurinko, taip pat papildomai neapklausė ir A. P. bei T. P. Todėl, Pareiškėjo vertinimu, laikytina, kad faktinės aplinkybės nustatytos ne iki galo, o priimtas sprendimas yra nepagrįstas.

Nurodoma, jog mokesčių administratorius, darydamas prielaidą, kad Pareiškėjas dalyvavo atliekant turto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), vertinimą, rėmėsi A. P. paaiškinimu, kuri turto vertinime net nedalyvavo (tai matyti iš jos pateikto paaiškinimo), todėl vargiai, ar gali nurodyti, kad Pareiškėjas dalyvavo, atliekant turto vertinimą. Pareiškėjas mokesčių administratoriui yra pažymėjęs, kad turto vertinime nedalyvavo, turto vertinimo neužsakinėjo, už turto vertinimą nemokėjo.

Pareiškėjas dar kartą atkreipia dėmesį, kad Inspekcijos argumentas, jog nuo turto įsigijimo iki pardavimo praėjo tik 9 dienos, nesudaro pagrindo taikyti MAĮ 69 str. 1 dalies, nes, kaip jau buvo minėta, Pareiškėjas 2010 m. viduryje rengėsi išvykti į užsienį gyventi, todėl sprendimas parduoti padovanotą turtą buvo logiškas ir ekonomiškai pagrįstas.

Pareiškėjas dėl Inspekcijos argumento, kad jis, išvykdamas nuolat gyventi į užsienį, privalėjo šią aplinkybę nurodyti metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje už 2010 m., pažymi, kad jam neatsirado prievolė pildyti minėtos deklaracijos 7 langelio, nes, kaip matyti iš pateiktos vizos kopijos, nepavykus įsikurti užsienyje, jis iki 2010 metų pabaigos grįžo gyventi į Lietuvą.

Pareiškėjas neneigia, kad jis Lietuvos Respublikoje disponavo ir kitais nekilnojamojo turto objektais, pavyzdžiui, 2010-03-02 įsigijo žemės sklypą su statiniais, esančiais adresu: (*duomenys neskelbtini*), kurį pardavė 2011-05-26. Pareiškėjas buvo nurodęs mokesčių administratoriui, kad po 2009 metais pasaulį ištikusios ekonominės krizės nekilnojamojo turto rinka susitraukė, todėl parduoti visą nekilnojamąjį turtą nebuvo realios galimybės. Pareiškėjas pardavė tą turtą, kurį suspėjo, o grįžus gyventi į Lietuvą, toliau pardavinėti turtą nebuvo būtinybės. Į šiuos Pareiškėjo argumentus Inspekcija taip pat neatsižvelgė ir dėl jų nepasisakė.

Pareiškėjas dėl Inspekcijos argumento, kad Pareiškėjas „Sodra“ duomenimis nuo 2007-10-15 iki 2013-09-09 dirbo UAB „D1“, nuo 2006-09-05 – IĮ „E1“ ir dažnai vykdė pinigines operacijas bankuose, nurodo, kad Pareiškėjas išvykimo iš Lietuvos metu iš UAB „D1“ darbo užmokesčio negaudavo, IĮ „E1“ raštiškai buvo informavusi Inspekciją, kad nuo 2010 metų įmonės veikla sustabdoma. Šios aplinkybės Inspekcijai turėjo būti žinomos, nes buvo teikiamos tai patvirtinančios deklaracijos. Tuo tarpu bankinių operacijų atlikimas, pinigų įnešimas į sąskaitą ir iš jos, Pareiškėjo nuomone, kaip tik patvirtina jo pasirengimą išvykti į užsienį.

Skunde atkreipiamas dėmesys į tai, kad Inspekcija visiškai nepasisakė dėl V. J. pozicijos apie sandorių pasirašymą ir laikė jo poziciją atitinkančią tikrovę. Tačiau tai, kad V. J. parodymai, jog jis nekilnojamojo turto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), pirkimo–pardavimo sandorius pasirašė abu vienu kartu, kavinėje, ne pas notarą, turto nematęs, už jį nemokėjęs ir negavęs pajamų, neatitinka tikrovės. Šį teiginį, pasak Pareiškėjo, įrodo notariškai patvirtinta 2010-06-23 pirkimo–pardavimo sutartis, kurios 2.1 punkte pats V. J. patvirtino, kad pirkėja jam sumokėjo 120 000 Lt, o jis pinigus gavo šios sutarties pasirašymo dieną. Todėl Inspekcijos išvada, kad mokesstinio patikrinimo metu nebuvo pateikti dokumentai, patvirtinantys Pareiškėjo tėvų atsiskaitymą už buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimą, yra nepagrįsta ir prieštaraujanti patikrinimo metu surinktiems rašytiniams įrodymams, oficialiai patvirtintiems notaro.

Taip pat nurodoma, jog Inspekcija, neturėdama jokių įrodymų ir piniginių lėšų judėjimą patvirtinančių dokumentų, padarė nepagrįstą išvadą, kad už buto, esančio adresu: (*duomenys*

neskelbtini), įsigijimą atsiskaitė Pareiškėjas iš gautų pajamų pagal 2010-04-30 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį už komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), pardavimą.

Dėl patirtų išlaidų pripažinimo

Skunde nurodoma, jog Inspekcija neturi įrodymų, kad Pareiškėjo nurodyta kasos operacija pagal 2011-01-31 UAB „D1“ kasos pajamų orderio kvitą serija KPO Nr. 30 atlikta nebuvo. Teigiama, jog pats mokesčių administratorius patvirtina, kad bankroto administratoriui kasos dokumentacija nebuvo perduota, todėl jis negali nei patvirtinti, nei paneigti kasos operacijos atlikimą. Tuo tarpu Pareiškėjas, tinkamai realizuodamas įstatymo jam suteiktą teisę dalyvauti mokestinio patikrinimo metu ir teikti įrodymus, pateikė minėtą 2011-01-31 UAB „D1“ kasos pajamų orderio kvito serija KPO Nr. 30 kopiją, patvirtinančią nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidas. Pažymima, jog tai, kad Pareiškėjas negalėjo pateikti šio apskaitos dokumento patikrinimo metu, nes jo nerado, neatima iš Pareiškėjo galimybės pateikti turimus įrodymus kartu su rašytinėmis pastabomis dėl patikrinimo akto.

Nurodoma, jog nors mokesčių administratorius konstatavo, kad minėto dokumento parašai vizualiai neatitinka už UAB „D1“ vyr. buhalterį bei kasininką pasirašiusio direktoriaus G. S. parašo, tačiau nei patikrinimo aktą surašęs specialistas, nei sprendimus priėmęs atsakingas asmuo neturi specialaus išsilavinimo tam, kad konstatuotų, ar apskaitos dokumentuose esantys parašai vizualiai atitinka ar neatitinka už UAB „D1“ vyr. buhalterį bei kasininką pasirašiusio direktoriaus G. S. parašo. Nurodoma, jog direktorius G. S. nebuvo apklaustas, jo parašų pavyzdžiai nebuvo imami. Todėl daroma išvada, kad aukščiau nurodytas aplinkybes galėtų patvirtinti ar paneigti tik dokumentus pasirašę asmenys arba atitinkami specialistai, turintys specialų išsilavinimą, suteikiantį jiems galimybę teikti išvadas dėl parašų tikrumo ir atitikimo lyginamiesiems pavyzdžiams. Pareiškėjo teigimu, Inspekcija, padariusi prielaidą, kad parašai vizualiai neatitinka už UAB „D1“ vyr. buhalterį bei kasininką pasirašiusio direktoriaus G. S. parašų, viršijo jai MAĮ suteiktus įgaliojimus.

Pareiškėjas atkreipia dėmesį į tai, kad Inspekcija nepagrįstai nepripažino patirtų turto įsigijimo išlaidų, nes vien iš 2010-03-02 kredito sutarties Nr. 10-014493-FA su vėlesniais pakeitimais matyti, kad kreditas buvo gautas gyvenamajam namui su priklausiniais ir žemės sklypu adresu: (*duomenys neskelbtini*), pirkti. Perkant namą su priklausiniais jo baigtumas buvo 39 proc., tai patvirtina 2010-03-02 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutarties 1.1 punktą. Vėliau 2010-06-10 susitarimu Nr. 10-014493-FA-I kreditas padidintas minėtam gyvenamajam namui su priklausiniais ir žemės sklypu pirkti ir statybos darbams užbaigti. Daroma išvada, jog iš gautų kreditų paskirties akivaizdžiai matyti, kad kreditai yra tiesiogiai skirti išlaidoms, susijusioms su nekilnojamojo turto įsigijimu. Parduodant minėtą gyvenamąjį namą su priklausiniais ir žemės sklypu, namas teisės aktu nustatyta tvarka buvo priduotas, jo baigtumas sudarė 100 proc. Pareiškėjo vertinimu, šie dokumentai, kartu su 2011-01-31 UAB „D1“ kasos pajamų orderio kvito serija KPO Nr. 30 kopija, patvirtina, kad Pareiškėjas patyrė 219 264 Lt išlaidas, susijusias su nekilnojamojo turto įsigijimu. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuojama, jog Inspekcija nepagrįstai šių išlaidų nepripažino ir apmokestino.

Papildomai nurodoma, jog tai, kad 2007-10-15–2013-09-09 laikotarpiu UAB „D1“ dirbo tik du darbuotojai: G. S. (akcininkas) ir Pareiškėjas, įmonės turtas nuo 2009 m. areštuotas kreditorių, neatima iš Pareiškėjo teisės sumokėti pastarajai įmonei aukščiau nurodytas lėšas, o iš UAB „D1“ šias lėšas gauti. Nors UAB „D1“ visos veiklos metu dirbo tik du darbuotojai, tačiau, nepaisant to, UAB „D1“ apyvartos buvo milijoninės. Pareiškėjas, vadovaudamasis Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) pirmininko 2004-11-25 įsakymu Nr. 1-14 patvirtinto Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 18.2 punkto nuostatomis, prašo Komisijos išreikalauti iš Inspekcijos arba bankroto administratoriaus informaciją apie UAB „D1“ apyvartą už laikotarpį nuo 2009 iki 2011 m. imtinai.

Pareiškėjas, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, konstatuoja, jog skundžiamu Inspekcijos sprendimu nepagrįstai patvirtintas GPM, apskaičiuoti GPM delspinigiai ir skirta GPM bauda, todėl prašo Komisijos panaikinti Inspekcijos 2015-06-15 sprendimą Nr. 68-108.

Komisija konstatuoja, jog Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos 2015-06-15 sprendimas Nr. 68-108 tvirtintinas.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo skundo Komisijai argumentus, akcentuotus ir Pareiškėjo atstovų Komisijos posėdžio metu, daro išvadą, jog šioje byloje nagrinėtini šie aspektai:

– ar pagrįstai mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAĮ 69 str. 1 dalyje įtvirtintu turinio viršenybės prieš formą principu, konstatavo, jog Pareiškėjo tėvų vardu sudarytos dviejų nekilnojamojo turto objektų pirkimo sutartys ir vėlesnės šio turto dovanojimo sutartys buvo sudarytos formaliai, Pareiškėjui turint tikslą gauti mokestinės naudos.

– Ar pagrįstai mokesčių administratorius Pareiškėjo nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidoms nepriskyrė 219 264 Lt sumos pagal UAB „D1“ išrašytą 2011-01-31 sąskaitą faktūrą ir 2011-01-31 kasos pajamų orderį.

– Ar pagrįstai mokesčių administratorius konstatavo, jog Pareiškėjas, nemokėdamas palūkanų už 2009-02-05 gautą paskolą, gavo naudos, t. y. pajamų natūra.

Kadangi bylos nagrinėjimo apimtis apsprendžiama pagal pareikštus konkrečius ir aiškius reikalavimus, o nagrinėjamoje byloje Pareiškėjas yra pareiškęs konkrečius ir aiškius reikalavimus, todėl Komisija mokestinį ginčą nagrinėja jo ribose.

Dėl Pareiškėjo tėvų vardu sudarytų dviejų nekilnojamojo turto objektų pirkimo ir vėlesnių šio turto dovanojimo Pareiškėjui sutarčių vertinimo

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą nagrinėjamu aspektu, konstatuoja, jog Inspekcija objektyviai ir visapusiškai ištyrė aplinkybes, susijusias su 30,23 kv. m ploto komercinių patalpų, esančių adresu: (*duomenys neskelbtini*), ir 46,95 kv. m ploto buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), įsigijimu, šio nekilnojamojo turto dovanojimu ir vėlesniu pardavimu; tinkamai įvertino įrodymus, patvirtinančius, kad tarpusavyje giminytės ryšiais susiję asmenys per trumpą laikotarpį sudarė formalius nekilnojamojo turto įsigijimo ir dovanojimo sandorius, turėdami vienintelį tikslą – gauti mokestinės naudos, t. y. įteisinti didesnę turto įsigijimo kainą, kad, vėliau parduodant šį nekilnojamąjį turtą, nebūtų įsigijimo ir pardavimo kainų skirtumo, nuo kurio apskaičiuojamas GPM; teisingai taikė teisės normas, reglamentuojančias Pareiškėjo apmokestinimą, delspinigių apskaičiavimą ir baudos už padarytą pažeidimą skyrimą, todėl Inspekcijos sprendimas šioje dalyje laikytinas teisėtu ir pagrįstu. Inspekcijos išvados nagrinėjamu aspektu yra tinkamai ir išsamiai motyvuotos. Atkreiptinas dėmesys, jog visos šiam mokestinio ginčo epizodui aktualios faktinės aplinkybės ir teisinė argumentacija, susijusi su Pareiškėjo apmokestinimu, buvo detalios aprašytos skundžiamame Inspekcijos sprendime (ir Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje), todėl Komisija, laikydama, kad nuodugnus šių aplinkybių kartojimas šiuo konkrečiu atveju būtų perteklinis, pakartotinai jų neanalizuoja bei nedetalizuoja ir nurodo, jog šioje dalyje, sutikdama su Inspekcijos sprendimu, Komisija plačiau pasisakys tik dėl Pareiškėjo skunde Komisijai išdėstytų argumentų.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodo, jog jo sprendimą parduoti iš tėvų dovanų gautą nekilnojamąjį turtą lėmė tai, kad Pareiškėjas 2010 m. viduryje ruošėsi išvykti gyventi į užsienį, todėl šio turto pardavimas buvo logiškas ir pagrįstas. Visų pirma, Komisijos vertinimu, Pareiškėjo 2010-04-07 gauta vienkartinė viza ir 2010-05-18 gauta daugkartinė viza į Rusijos Federaciją, suteikianti teisę praleisti joje 90 iš 180 dienų, nepatvirtina, kad Pareiškėjas ketino išvykti ilgam laikui gyventi į užsienį, dėl ko buvo būtina parduoti tėvų padovanotą nekilnojamąjį turtą. Antra, iš bylos medžiagos matyti, jog sudarant dovanojimo sandorius, Pareiškėjas jau žinojo apie savo planus išvykti gyventi į užsienį. Todėl, Komisijos nuomone, gauti tokio

pobūdžio dovaną, ypač atsižvelgiant į tai, kad tarp turto dovanojimo ir pardavimo sutarčių praėjo itin trumpas laiko tarpas (16 ir 4 dienos), buvo netikslinga. Parduoti turtą ir padovanoti už jį gautas pinigines lėšas galėjo Pareiškėjo tėvai (atkreiptinas dėmesys į tai, jog Pareiškėjas 2014-08-12 paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, jog tėvas K. M. kasmet nuo 2001 m. iki 2010 m. Pareiškėjui dovanojo grynujų pinigų sumas iki 10 000 Lt), tuo tarpu nagrinėjamu atveju Pareiškėjas, gavęs dovanų nekilnojamąjį turtą, įgijo papildomų rūpesčių ir sugaišo nemažai laiko, vykdamas pas notarą pasirašyti dovanojimo sutarčių, ieškodamas atitinkamo varianto, ką su padovanotu nekilnojamuoju turtu daryti (kaip teigė Pareiškėjas), nusprendus parduoti, ieškoti pirkėjų ir t. t. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, teigtina, jog Pareiškėjo ketinimas išvykti gyventi į užsienį negali būti laikomas aplinkybe, neabejotinai patvirtinančia kitaip pagrįstą ginčo nekilnojamojo turto pardavimo sandorių sudarymo tikslą.

Iš bylos medžiagos matyti, jog Inspekcija iš komercinių patalpų, esančių adresu: *(duomenys neskelbtini)*, įgijėjo UAB „M1“ paraiškos AB DnB NORD bankui dėl kredito gavimo nustatė, jog UAB „M1“ dar iki šių patalpų 2010-04-14 dovanojimo sandorio sudarymo 2010-04-07 pateikė paraišką bankui 130 000 Lt kreditui gauti, norint įsigyti šias komercines patalpas. Tai, centrinio mokesčių administratoriaus teigimu, patvirtina, jog UAB „M1“ jau žinojo būsimą komercinių patalpų kainą, nors tuo metu nekilnojamojo turto savininkai dar buvo Pareiškėjo tėvai K. M. ir D. M., ir tai įrodo, kad tikrasis šio turto pirkėjas buvo Pareiškėjas. Pareiškėjas, nesutikdamas su tokia mokesčių administratoriaus išvada, nurodo, jog iš paraiškos kreditui gauti grafos „kredito paskirtis“ matyti, kad UAB „M1“ pateikė paraišką kreditui apyvartinėms lėšoms gauti, be to, prašomo suteikti kredito dydis visiškai neatitinka turto pardavimo kainos.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, nustatė, jog UAB „M1“ pateikė AB DnB NORD bankui 2010-04-07 paraišką 130 000 Lt kreditui gauti, nurodydama kredito paskirtį „apyvartinėms lėšoms“ ir kad kredito gražinimo užtikrinimui bus įkeistos komercinės paskirties patalpos. Iš AB DnB NORD banko 2010-04-12 sprendimo dėl paskolos suteikimo matyti, jog prašymo esmė – „UAB „M1“ nori įsigyti komercines patalpas, esančias adresu: *(duomenys neskelbtini)*“, pasiūlymas – suteikti 130 500 Lt investicinį kreditą (sprendimo B dalies 3 punktas). Minėto sprendimo B dalies 5 punkte prie kredito išmokėjimo sąlygų yra nurodyta, kad UAB „M1“ turi įkeisti turtą – komercines patalpas, esančias adresu: *(duomenys neskelbtini)*, 30,23 kv. m (unikalus Nr. *(duomenys neskelbtini)*), pateikti pasirašytas sutartis dėl šių komercinių patalpų pirkimo, kurių pirkimo kaina lygi 174 000 Lt. Taip pat iš bylos medžiagos matyti, jog AB DnB NORD bankas 2010-04-12 investicinio projekto 1.2 punkte nurodė, kad komercinės paskirties patalpų kaštai – 174 000 Lt, finansavimo šaltiniai: nuosavos lėšos – 43 500 Lt, skolintos lėšos – 130 500 Lt. Byloje nustatyta, jog UAB „M1“ pagal 2010-04-30 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį sumokėjo Pareiškėjui 43 500 Lt grynaisiais pinigais šios sutarties pasirašymo ir patvirtinimo dieną, o 2010-05-13 bankiniu pavedimu pervedė į Pareiškėjo banko sąskaitą likusius 130 500 Lt.

Taigi bylos medžiaga patvirtintos faktinės aplinkybės, kad dar iki 2010-04-14 dovanojimo sutarties sudarymo buvo žinomas komercinės paskirties patalpų pirkėjas ir šių patalpų pirkimo–pardavimo kaina, nesudaro pagrindo abejoti mokesčių administratoriaus išvada, kad tikrasis ginčo patalpų įgijėjas buvo Pareiškėjas, o ne jo tėvai. Pažymėtina, jog Pareiškėjo tėvas K. M. 2014-05-12 paaiškinime Nr. (21.26)-339-KD-1639 mokesčių administratoriui nurodė, jog komercinės paskirties patalpų pirkėją surado sūnus (paaiškinimo 18 punktas), kas patvirtina, jog iki dovanojimo sutarties sudarymo Pareiškėjas buvo suradęs pirkėją ginčo patalpoms pirkti.

Pareiškėjas skunde Komisijai teigė, jog tuo laikotarpiu, kai komercinės paskirties patalpos buvo įsigytos iš UAB „V1“, t. y. 2010-01-20, Pareiškėjas buvo patyręs rimtą traumą, dėl kurios negalėjo vaikščioti 2010 m. sausio ir vasario mėn., turėjo nedarbingumą nuo 2010-01-13 iki 2010-02-28, todėl ne tik kad negalėjo sandorio organizuoti, bet ir negalėjo jame dalyvauti fiziškai. Tačiau Komisija, atsižvelgusi į visetą aplinkybių, reikšmingų MAĮ 69 str. 1 dalies taikymui, (trumpas laiko tarpas tarp sandorių sudarymo, turto įsigijimo ir vėlesnio jo

pardavimo kaina, dovanojimo sandoris sudarytas tarp artimais giminystės ryšiais susijusių asmenų), daro išvadą, jog minėtas Pareiškėjo argumentas nelaikytinas esminiu, siekiant paneigti Inspekcijos poziciją, kad tikrasis šių patalpų įgijėjas buvo Pareiškėjas.

Pareiškėjas skunde Komisijai, atsižvelgęs į tai, kad buto adresu: (*duomenys neskelbtini*), turto vertinimas buvo užsakytas iki jo tėvams įsigyjant šį butą iš V. J., kelia prielaidas, kad galbūt turto pirkėjai šiuo butu buvo susidomėję anksčiau, bet, D. ir K. M. pasiūlius palankesnę kainą, turtas buvo parduotas pastariesiems; kad tikėtina, jog adresas į kredito paraiškos formą buvo įrašytas vėliau, paaiškėjus, ar bankas suteiks paskolą ir kokį konkretų turtą A. P. ir T. P. nori įsigyti. Tačiau Komisija nurodo, jog teismų praktikoje laikoma, kad apsiribojimas vien teiginiais, atsikirtimais, nepagrįstais jokiais įrodymais, negali nulemti sprendimo priėmimo mokesčių mokėtojo naudai. Mokesčių mokėtojas, norėdamas paneigti mokesčių administratoriaus apskaičiuotą konkretų mokestį, privalo pateikti pagrįstus argumentus ir juos pagrindžiančius naujus įrodymus, sąlygojančius nustatyto mokesčio dydžio neteisingumą (LVAT 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1527/2010, 2010-10-25 nutartis adm. byloje Nr. A⁴³⁸-1147/2010, 2011-01-03 sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-1632/2010, 2011-12-22 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-912/2011). Pareiškėjas aukščiau išdėstytų teiginių įrodymais nepagrindė. Tuo tarpu iš byloje esančios A. P. ir T. P. 2010-06-22 *Nordea* bankui pateiktos paraiškos kreditui gauti matyti, jog prašoma kredito suma yra 145 000 Lt, ketinamo įsigyti buto, esančio adresu: (*duomenys neskelbtini*), kaina – 182 000 Lt. Byloje nustatyta, jog A. P. ir T. P. pagal 2010-07-02 buto su rūsiu pirkimo–pardavimo sutartį Pareiškėjui sumokėjo 37 000 Lt grynaisiais pinigais avansu iki šios sutarties pasirašymo, o likusius 145 000 Lt A. P. pervedė į Pareiškėjo banko sąskaitą. A. P. teigimu, 2010 metais per pažįstamus sužinojo apie Pareiškėjo parduodamą butą, kurį ir nusprendė įsigyti. Buto kaina nustatyta pagal atliktą turto vertinimą (2014-04-18 paaiškinimas Nr. 339-KD-1434). Iš byloje esančios 2010-06-22 preliminaros turto vertės nustatymo pažymos matyti, jog ginčo buto rinkos vertė 2010-06-22 yra 182 000 Lt. Taigi atsižvelgiant į tai, kad A. P. ir T. P. dar iki ginčo butą įsigyjant Pareiškėjo tėvams (2010-06-23) ir jį padovanojant Pareiškėjui (2010-06-29), jau kreipėsi į banką dėl kredito minėto buto įsigijimui gavimo, žinojo tiksliai šio buto pardavimo kainą, taip pat įvertinus tai, kad tarp ginčo sandorių sudarymo praėjo itin trumpas laiko tarpas, dovanojimo sandoris sudarytas tarp artimais giminystės ryšiais susijusių asmenų, darytina išvada, jog butą įsigijo ir vėliau pardavė Pareiškėjas.

Komisija, apibendrinama tai, kas išdėstyta, konstatuoja, jog Pareiškėjas šioje bylos dalyje nepagrindė fakto, kad realiai nekilnojamąjį turtą įsigijo Pareiškėjo tėvai, o ne Pareiškėjas, kad atlikti dovanojimo sandoriai turėjo kitus, ekonomiškai arba kitaip pagrįstus tikslus – kad aukščiau nurodytų nekilnojamojo turto įsigijimo Pareiškėjo tėvų vardu ir dovanojimo sutarčių tikslas nebuvo siekimas išvengti papildomų mokesčių. Komisija pripažįsta, jog minėti sandoriai buvo sudaryti, pažeidžiant draudimo piktnaudžiauti teise principą, o vienintelis jų tikslas buvo mokestinės naudos siekimas (mokestinio pranašumo įgijimas). Byloje nenustatyta aplinkybių, leidžiančių šiuos sandorius kvalifikuoti kaip pateisinamus kitais teisėtais tikslais, nesusijusiais išimtinai vien tik su mokestinio pranašumo įgijimu bei mokestinės naudos siekimu. Todėl mokesčių administratorius pagrįstai, vadovaudamasis MAĮ 69 str. 1 dalimi, atkūrė iškreiptas ir paslėptas aplinkybes, su kuriomis GPMĮ sieja apmokestinimą, ir, neatsižvelgęs į nekilnojamojo turto dovanojimo sutartį, laikė, kad nekilnojamąjį turtą įsigijo ir vėliau pardavė Pareiškėjas. Atsižvelgiant į tai, mokesčių administratoriaus sprendimas nekilnojamojo turto pardavimo pajamas, įvertinus šio turto įsigijimo išlaidas, priskirti Pareiškėjo apmokestinamosioms pajamoms ir atitinkamai jas apmokestinti tvirtintinas.

Dėl nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidų

Gautų pajamų, pardavus ne individualios veiklos turtą, apmokestinimui yra aktualūs GPMĮ 16 ir 19 straipsniai. GPMĮ 16 str. 1 d. 4 punkte (2010-11-23 įstatymo Nr. XI-1152 redakcija) įtvirtinta, jog apskaičiuojant apmokestinamasias pajamas, iš pajamų šio įstatymo

nustatyta tvarka atimama per mokestinį laikotarpį parduoto ar kitaip perleisto nuosavybėn ne individualios veiklos turto įsigijimo kaina ir su šio turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusios išlaidos – šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka. Pagal GPMĮ 19 str. (2010-11-23 įstatymo Nr. XI-1152 redakcija) 1 dalį pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą, iš gautų pajamų šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali būti atimama: 1) turto įsigijimo kaina; 2) su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn susiję teisės aktuose nustatyti privalomi mokėjimai. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad turto įsigijimo kainai priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant su šio turto įsigijimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, taip pat savo ar sutuoktinio lėšomis (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį) atlikto turto rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, išlaidos. Tuo atveju, kai turtas yra pasigamintas paties gyventojų, turto įsigijimo kaina laikomos visos to turto pagaminimo, rekonstravimo ir (arba) kapitalinio remonto išlaidos (įskaitant tam tikslui pasiskolintų lėšų sugrąžintą dalį). Jeigu parduodamas ar kitaip perleidžiamas nuosavybėn turtas (ar jo dalis) yra ar kuriuo nors metu buvo priskirtas individualios veiklos turtui, jo įsigijimo kaina mažinama iš individualios veiklos pajamų atskaityta šio turto įsigijimo kainos dalimi. Pagal GPMĮ 19 str. 3 dalies nuostatas iš turto pardavimo pajamų leidžiama atimti tik tas sumas, kurios pagrindžiamos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus, ir (arba) galiojančiais sandoriais, ir (arba) užsienio vienetų bei gyventojų surašytais dokumentais, jei iš šių dokumentų galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

Taigi iš paminėtų teisės normų turinio matyti, kad mokesčių mokėtojas iš apmokestinamųjų pajamų gali atimti turto įsigijimo kainą (pagaminimo, rekonstravimo, kapitalinio remonto išlaidas) ir su turto padavimu (kitokiu perleidimu) susijusias išlaidas, jei egzistuoja dvi esminės sąlygos: 1) tokio pobūdžio sumos (išlaidos) realiai buvo patirtos, 2) jas mokesčių mokėtojas gali pagrįsti atitinkamais tai patvirtinančiais dokumentais, iš kurių galima nustatyti ūkinės operacijos turinį. Netenkinus bent vienos iš šių sąlygų, mokesčių mokėtojas netenka teisės iš apmokestinamųjų pajamų atimti paminėto pobūdžio sumų (šiuo aspektu yra pasisakyta LVAT 2010-12-31 nutartyje adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-1752/2010; 2011-05-30 nutartyje adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-867/2011). Pagal bendrąją įrodinėjimo taisyklę kiekviena ginčo šalis turi pagrįsti aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu (LVAT 2007-03-02 nutartis adm. byloje Nr. A¹⁴-225/07; 2011-03-31 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-662/11).

Iš bylos medžiagos matyti, jog mokesčių administratorius Pareiškėjo nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidoms nepriskyrė 219 264 Lt sumos pagal UAB „D1“ išrašytą 2011-01-31 sąskaitą faktūrą Nr. 11/01/31 ir 2011-01-31 kasos pajamų orderio kvitą Nr. 30, teigdamas, kad išlaidos pagal šiuos dokumentus realiai nebuvo patirtos. Tuo tarpu Pareiškėjas laikosi pozicijos, jog jis patyrė 219 264 Lt namo statybos ir įrengimo darbų adresu: (*duomenys neskelbtini*), išlaidas, kurios atvaizduotos minėtuose dokumentuose, todėl ši suma turi būti atimta iš apmokestinamųjų pajamų.

Kaip jau buvo minėta, įstatymas aiškiai nurodo, jog iš apmokestinamųjų turto pardavimo pajamų leidžiama atimti tik tas sumas, kurios pagrindžiamos juridinę galią turinčiais dokumentais. Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, neturi pagrindo Pareiškėjo mokesčių administratoriui pateiktą 2011-01-31 kasos pajamų orderio Nr. 30 kopiją pripažinti juridinę galią turinčiu dokumentu, įrodančiu, kad Pareiškėjas realiai patyrė 219 264 Lt namo adresu: (*duomenys neskelbtini*), statybos ir įrengimo darbų išlaidas. Šią išvadą pagrindžia žemiau išdėstytos aplinkybės.

Iš byloje esančio UAB „D1“ 2011-09-15 patikrinimo akto Nr. (4.65)-07-77-16 matyti, jog mokesčių administratorius 2010-09-03 savo iniciatyva išregistravo UAB „D1“ iš PVM mokėtojų registro, nes bendrovė nevykdo ekonominės veiklos ir / ar nevykdo įsigijimų iš kitų Europos Sąjungos valstybių narių. Pareiškėjas, kuris UAB „D1“ buvo įdarbintas nuo 2007 metų, be to, nuo 2007-12-13 iki 2008-12-13 veikė kaip įgaliotas asmuo pagal 2007-12-13 įgaliojimą,

2010-12-21 paaiškinime mokesčių administratoriui nurodė, jog „įmonės veikla faktiškai nėra vykdoma, nes kreditoriai areštavo įmonės turtą. Paskutiniu metu praktiškai pareigų neatlieku“. Mokesčių administratorius nustatė, kad pagal *Sodros* duomenis 2007-10-15–2013-09-09 laikotarpiu UAB „D1“ įdarbinti buvo tik du asmenys – G. S. (akcininkas) ir Pareiškėjas. Įvertinus šias aplinkybes, darytina išvada, jog UAB „D1“ iki ginčo dokumentų išrašymo faktiškai jokios veiklos nevykdė.

Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu teigė, jog namo adresu: (*duomenys neskelbtini*), statybos ir įrengimo darbus už 219 264 Lt atliko UAB „D1“ subrangovas. Tačiau Pareiškėjas Komisijos posėdžio metu negalėjo paaiškinti jokių aplinkybių, susijusių su UAB „D1“ subrangovu (kaip jis buvo surastas, kas buvo jo įgaliotas asmuo ir pan.), nors viena iš Pareiškėjo funkcijų UAB „D1“, kaip teigė pats Pareiškėjas, buvo subrangovų paieška.

Taigi atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, taip pat įvertinus BUAB „D1“ bankroto administratoriaus UAB „A1“ 2014-05-06 raštu Nr. 05-14 mokesčių administratoriui pateiktą informaciją, kad įmonės atsakingi asmenys bankroto administratoriui neperdavė įmonės dokumentacijos, todėl nėra galimybės nustatyti, ar buvo vykdomos grynųjų pinigų operacijos, konstatuotina, jog nagrinėjamu atveju iš apmokestinamųjų Pareiškėjo nekilnojamojo turto pardavimo pajamų negali būti atimta 219 264 Lt suma, išskirta Pareiškėjo po mokesčio patikrinimo mokesčių administratoriui pateiktame 2011-01-31 kasos pajamų orderio kvite Nr. 30, nes šis dokumentas nepatvirtina tikrojo įvykusios ūkinės operacijos turinio.

Dėl pajamų natūra

Byloje nustatyta, jog Pareiškėjas 2009-02-05 paskolos sutartimi iš sutuoktinės R. M. dėdės E. S. gavo 90 000 Lt paskolą grynaisiais pinigais. Pagal šią paprastą rašytinę formą sudarytą paskolos sutartį Pareiškėjas įsipareigojo paskolą, kuri yra neatlygintinė, palūkanos nenumatytos, E. S. grąžinti iki 2016-02-05.

Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėjas, vykdydamas 2014-07-30 mokesčių administratoriaus nurodymą Nr. (11.48)-FR0706-6210, 2014-08-12 paaiškinime Vilniaus AVMI nurodė, jog gauta paskola buvo panaudota suteikti 33 000 Lt paskolą S. K. pagal 2009-02-23 paprastąjį vekselį, 2009-03-05–2013-09-24 laikotarpiu įnešti 40 400 Lt į savo bankų sąskaitas bei nekilnojamojo turto pagal 2010-03-02 nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutartį įsigijimo išlaidoms padengti.

Inspekcija, įvertinusi gautos paskolos panaudojimą, atsižvelgusi į tai, kad 2009-02-05 paskolos sutartyje palūkanos nenumatytos, paskola yra ilgalaikė, per 2009–2013 m. negrąžinta, vadovaudamasi GPMĮ 2 str. 15 dalies, 9 str. 4 dalies, 15 str. 1 dalies, Civilinio kodekso 6.872 str. 1–3 dalių, Finansų ministro 2009-05-19 įsakymu Nr. 1K-162 patvirtintų Pajamų, gautų natūra, įvertinimo tvarkos aprašo 7 punkto, Finansų ministro 2009-09-14 įsakymo Nr. 1K-301 nuostatomis, padarė išvadą, kad Pareiškėjas, nemokėdamas palūkanų už gautą paskolą, gavo naudos, t. y. pajamų natūra. Mokesčių administratorius, patikrinimo metu pritaikęs Lietuvos banko nustatytas paskolų gavimo laikotarpiu buvusias palūkanų normas namų ūkiams, nustatė 18 488,54 Lt nemokėtų palūkanų sumą už 2010–2013 m. laikotarpį, kurią priskyrė Pareiškėjo pajamoms, apmokestinamoms pagal GPMĮ 6 str. 1 dalies nuostatas, taikant 15 proc. GPM tarifą.

Pareiškėjas, nesutikdamas su tokiu centrinio mokesčių administratoriaus sprendimu, skunde Komisijai, visų pirma, teigdamas, kad mokesčių administratorius neturi teisės kištis į privačius sandorio šalių santykius ir ginčyti juos pagrindais, nesusijusiais su mokesčių mokėtojo mokesčių prievolių nevykdymu ar netinkamu vykdymu, laikosi pozicijos, jog Pareiškėjas su E. S. susitarė dėl palūkanų normos, numatė, kad paskola yra beprocentė, palūkanos nemokamos. Todėl mokesčių administratorius nepagrįstai konstatavo, jog Pareiškėjas, nemokėdamas palūkanų už 2009-02-05 gautą paskolą, gavo naudos, t. y. pajamų natūra.

GPMĮ 3 straipsnyje (2008-12-23 įstatymo Nr. XI-111 redakcija) nurodyta, jog pajamų mokesį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. Pajamos – tai pozityviosios pajamos, priskiriamos Europos ekonominių interesų grupės pajamos, nutraukus gyvybės

draudimo sutartis ar išstojus iš pensijų fondo gražinamos įmokos (ar jų dalis), atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už parduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra (GPMĮ 2 str. 14 dalis). Pajamų natūra definicija pateikta GPMĮ 2 str. 15 dalyje – tai neatlygintinai, mainais arba lengvatine kaina (konkrečiam gyventojui dėl tam tikrų interesų ar sandorių įtakos nustatyta mažesne negu tikroji rinkos kaina) gautas nuosavybėn arba naudoti (neįgyjant nuosavybės teisės) turtas arba gautos paslaugos, taip pat kita gauta nauda (jei naudos davėjas turėjo tikslą naudą duoti konkrečiam asmeniui), kai gauto turto, paslaugų ar kitos naudos ekvivalentas pinigine išraiška pagal šio įstatymo nuostatas būtų priskiriamas pajamoms.

Taigi iš pacituotų įstatyminių nuostatų matyti, jog nuolatiniam Lietuvos gyventojui, gavusiam pajamų natūra, išskyrus GPMĮ 9 str. 1 dalyje įtvirtintas išimtis, kyla prievolė, vadovaujantis GPMĮ 5, 6, 22, 25 ir 27 straipsnių nuostatomis, mokėti GPM. Pažymėtina, jog siekiant teisingai pritaikyti GPMĮ nuostatas, reglamentuojančias pajamas natūra, kiekviena konkreti situacija turi būti vertinama individualiai, atsižvelgiant į faktines aplinkybes, tarp šalių susiklosčiusių santykių esmę, jų susitarimų turinį bei kt.

Nagrinėjamu atveju vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą, konstatuotina, jog Pareiškėjo nauda, gauta nemokant palūkanų pagal 2009-02-05 paskolos sutartį, t. y. pajamos natūra neapmokestinamos GPM, tik tokiu atveju, jeigu yra neidentifikuojamas ekonominiiais dėsniais pagrįstas siekis duoti ar gauti naudos, t. y. pateikiami įrodymai, patvirtinantys, jog tai nėra Pareiškėjo gauta nauda.

Komisijos vertinimu, nustačius aukščiau paminėtas faktines aplinkybes, susijusias su 2009-02-05 paskolos sutartimi Pareiškėjo gauta paskola, t. y. tai, kad Pareiškėjas 2009-02-05 iš E. S. gavo 90 000 Lt paskolą, kurią įsipareigojo gražinti per 7 m. (iki 2016-02-05), nemokėdamas už ją palūkanų, leidžia neabejotinai teigti, jog paskola be palūkanų pripažintina ekonomine nauda, nes Pareiškėjas nepatyrė išlaidų, kurios įprastai yra patiriamos, disponuojant skolintomis lėšomis. Tai, kad Pareiškėjas paskolą be palūkanų gavo iš sutuoktinės dėdės, nesudaro pakankamo pagrindo pripažinti, jog pajamų natūra nėra, o beprocentės paskolos gavimą lėmė bendražmogiškos sąlygos. Priešingai, Komisijos nuomone, šis santykis parodo, kad paskolos davėjas savo veiksmais – neatlygintine paslauga paslaugos gavėjui suteikė ekonominės naudos, kurios pastarasis negalėtų gauti rinkos dėsniais paremtomis sąlygomis ir nėra jokių objektyvių aplinkybių, leidžiančių manyti kitaip. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas nepateikė jokių argumentų ir įrodymų, kad skolindamasis pinigus lengvatinėmis sąlygomis (be palūkanų), jis negavo ekonominės naudos.

Svarbu pažymėti, jog dalį gautos paskolos Pareiškėjas perskolino pagal paprastąjį vekselį. Esant tokiai situacijai, Komisija konstatuoja, jog Inspekcija padarė pagrįstą išvadą, kad Pareiškėjas, nemokėdamas palūkanų už gautą paskolą, gavo naudos, t. y. pajamas natūra. Todėl mokesčių administratoriaus, pritaikius Lietuvos banko nustatytas paskolų gavimo laikotarpiu buvusias palūkanų normas namų ūkiams, nustatyta Pareiškėjo 2010–2013 metais gauta 18 488,54 Lt pajamų natūra suma (nemokėtos palūkanos) pagrįstai apmokestinta, taikant 15 proc. GPM tarifą.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodė ir Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu akcentavo, jog ginčo paskolos sutartis sudaryta, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, šalims susitarus, kad palūkanos už paskolą nebus mokamos, todėl Inspekcija nepagrįstai konstatavo, jog sutartis yra atlygintinė ir Pareiškėjas gavo ekonominę naudą. Tačiau, Komisijos nuomone, tai, kad pagal civilinius teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas paskolos šalys yra laisvos susitarti dėl paskolos sutarties elementų, nepaneigia išvados, kad, vertinant šiuos civilinius teisinius santykius mokestiniais teisiniais aspektais, paskola be palūkanų yra gaunama ekonominė nauda, t. y. pajamos natūra. Atkreiptinas dėmesys, jog LVAT praktikoje (pavyzdžiui: 2013-09-23 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁷⁵-1583/2013; 2010-05-17 nutartis adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-735/2010; 2007-03-15 nutartis adm. byloje Nr. A¹⁷-301/2007, publikuota: „Administracinė jurisprudencija“, 2007, Nr. 11) nuosekliai laikomasi pozicijos, kad mokesčių teisė ir civilinė teisė yra to paties lygio, greta

stovinčios teisės sritys, kurios tas pačias faktines aplinkybes vertina iš kitos perspektyvos ir kitų vertybių požiūriu. Net jei mokesčių teisės norma apmokestinimą kildina iš civilinių teisinių santykių, ji neprivalo būti interpretuojama nenukrypstamai nuo susiklosčiusių teisinių santykių civilinio teisinio įvertinimo. Taip pat LVAT yra pažymėjęs, jog nei mokesčių administratorius, nei bylą nagrinėjantys administraciniai teismai nesprenžia dėl sandorių galiojimo ir iš to kylančių civilinių teisinių pasekmių (pvz., sandorių įvykdymo arba neįvykdymo), o vertina susiklosčiusius civilinius teisinius santykius mokestiniais teisiniais aspektais.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytas aplinkybes, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015-06-15 sprendimą Nr. 68-108.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršelienė

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosylienė